

Monitor Woonvormen Dementie

In de periode 2021-2023 heeft de zesde meting van de Monitor Woonvormen Dementie (Monitor) plaatsgevonden. De Monitor biedt inzicht in zorg en ondersteuning bij dementie in verschillende woonvormen en in wat helpt om dit zo goed mogelijk uit te kunnen voeren. Voor het eerst zijn alle woonvormen voor mensen met dementie onderzocht: van **extramuraal** (zorg en ondersteuning thuis) tot **intramuraal** (zorg met verblijf in een verpleeghuis).

Aan de hand van vier onderzoeksvragen zijn vijf thema's in kaart gebracht: continuïteit en persoonsgerichtheid van zorg, de organisatie van zorg, activiteiten en hun betekenis, kwaliteit van leven en het welzijn van de mantelzorger. De thema's zijn bekeken vanuit **vier perspectieven**: vanuit mensen met dementie zelf, mantelzorgers, zorgmedewerkers en vrijwilligers.

Wie deden er mee?

Mensen met dementie

61

mensen met dementie

 48% woont extramuraal

 52% woont intramuraal

Gemiddeld **82** jaar oud

Zorgmedewerkers

208

zorgmedewerkers

 35% in extramurale setting

 65% in intramurale setting

Werken gemiddeld **22** uur/week

98% is vrouw

Gemiddeld **45** jaar oud

Zij vinden hun werk **matig belastend** en zijn **redelijk tevreden** over hun werk

Extramuraal

Het grootste deel van de deelnemers (**21%**) bestond uit **deelnemende zorgmedewerkers (niveau 4)**

Deelnemende zorgmedewerkers:

- hebben gemiddeld **19** jaar werkervaring
- zorgen voor gemiddeld **19** mensen met dementie per week

Intramuraal

Verzorgenden (niveau 3) vormden de grootste groep deelnemende zorgmedewerkers (**35%**)

Deelnemende zorgmedewerkers:

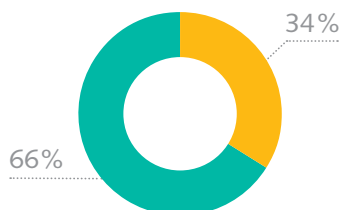
- hebben gemiddeld **13** jaar werkervaring
- zorgen voor gemiddeld **17** mensen met dementie per week

Mantelzorgers

206

mantelzorgers

Gemiddeld **63** jaar

● Man ● Vrouw

Mantelzorgers ervaren een **matige belasting** door mantelzorg

Vrijwilligers

91

vrijwilligers

 13% in extramurale setting

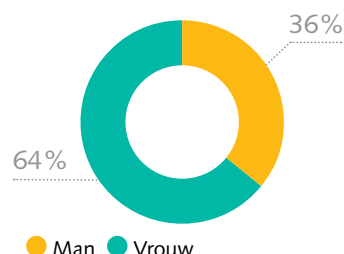
 87% in intramurale setting

Gemiddeld **63** jaar oud

Ervaren **lage belasting** en **hoge tevredenheid** door het vrijwilligerswerk, zowel intra als extramuraal

Extramuraal doen zij gemiddeld **5 uur** per week vrijwilligerswerk. In een zorginstelling is dit gemiddeld **3 uur** per week

● Man ● Vrouw

Mantelzorgers

Extramuraal

25% is mantelzorger voor een naaste extramuraal

Mantelzorgers zorgen vooral voor hun:

- **Moeder (43%)**
- **Partner (35%)**
- **Vader (10%)**

De typen dementie die het meest voorkomen bij hun naasten zijn:

- **Ziekte van Alzheimer (39%)**
- **Vasculaire dementie (18%)**
- **Fronto-temporale dementie (6%)**

Gemiddeld zorgen mantelzorgers **35** uur per week voor hun naaste

Intramuraal

75% is mantelzorger voor een naaste met dementie die intramuraal woont

Mantelzorgers zorgen vooral voor hun:

- **Moeder (49%)**
- **Partner (19%)**
- **Vader (16%)**

De typen dementie die het meest voorkomen bij hun naasten zijn:

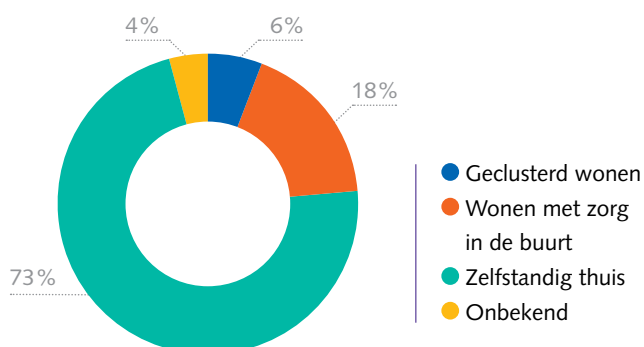
- **Ziekte van Alzheimer (48%)**
- **Vasculaire dementie (21%)**
- **Lewy body dementie (5%)**

Gemiddeld zorgen mantelzorgers **10** uur per week voor hun naaste

Woonvormen

Extramuraal

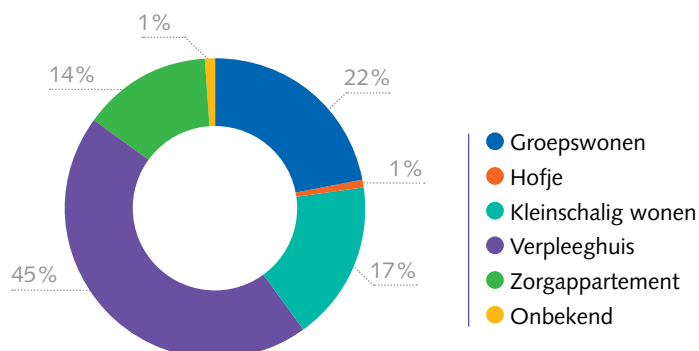

3 van de **4** mensen met dementie die extramuraal wonen, wonen **zelfstandig thuis**, een klein deel heeft een woning met zorg in de buurt.

76% van de mantelzorgers vindt de woning van hun naaste geschikt.

26% van de mantelzorgers gaf aan dat er geen aanpassingen zijn gemaakt aan de woning van hun naaste.

Intramuraal

Bijna de helft van de mensen met dementie die intramuraal woont, woont in het **verpleeghuis** en minder vaak in woonvormen als groepswonen of kleinschalig wonen.

97% van de mantelzorgers vindt de woning van hun naaste geschikt.

Tijdens het onderzoek woonden mensen met dementie gemiddeld **22** maanden in het verpleeghuis.

Er zijn gemiddeld 1 tot 2 aanpassingen aan woningen gedaan om deze geschikter te maken voor mensen met dementie om er te blijven wonen.

De meest genoemde aanpassingen aan of in de woning zijn:

- **Aanpassing aan de badkamer (49%)**
 - ✓ Douchestoel
 - ✓ Verhoogd toilet
- **Aanschaf van persoonsalarmering (40%)**
- **Verbetering van de toegankelijkheid van de woning (23%)**

Persoonsgerichte zorg

Zorg waarbij de behoeften van de persoon met dementie centraal staan

Zorgmedewerkers geven aan vaak persoonsgerichte zorg te bieden, extramuraal gebeurt dit vaker dan intramuraal.

Mantelzorgers vinden ook dat de zorg vaak persoonsgericht is. Tussen extramuraal en intramuraal is geen verschil.

Continuïteit van zorg

Onderlinge afstemming en samenwerking over de zorg tussen betrokken zorgverleners, zorgorganisaties, mantelzorgers en vrijwilligers

Zorgmedewerkers ervaren **redelijke** continuïteit van zorg, extramuraal wordt deze lager ervaren dan intramuraal.

Mantelzorgers ervaren **goede** continuïteit van de zorg voor hun naaste met dementie. Tussen extramuraal en intramuraal is geen verschil.

Kwaliteit van leven

Mantelzorgers vinden de kwaliteit van leven van hun naasten **redelijk**, zowel extramuraal als intramuraal.

Mensen met dementie die thuis wonen vinden hun eigen kwaliteit van leven **redelijk tot goed**.

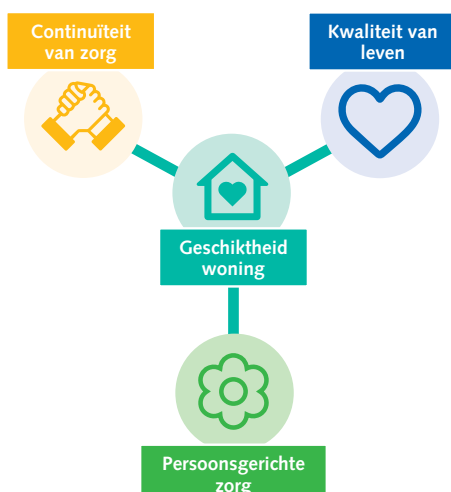
Betekenisvolle activiteiten

Activiteiten dragen bij aan een **zinvolle daginvulling** als zij betekenisvol zijn voor degene die ze doet. Wanneer activiteiten voor iemand betekenisvol zijn, verschilt per persoon.

Mensen met dementie en mantelzorgers vinden over het algemeen dat mensen met dementie **weinig betekenisvolle activiteiten** doen. Wanneer hun naaste nog thuis woont, zijn mantelzorgers iets positiever over deze activiteiten.

Kwaliteit van zorg en leven

Welke kenmerken van woonvormen dragen bij aan kwaliteit van leven en kwaliteit van zorg?

Belangrijke factoren voor kwaliteit van leven zijn **goede gezondheid** en een **geschikte woning**. Wanneer de gezondheid van iemand met dementie goed is, en deze woont in een geschikte woning, dan is de kwaliteit van zijn/haar leven volgens mantelzorgers vaak beter.

Een **geschikte woning** is belangrijk voor de zorg. Wanneer mantelzorgers de woning van hun naaste met dementie geschikt voor hen vinden, vinden ze ook vaak dat de zorg voor hun naaste persoonsgericht is. Ook geven ze bij een geschikte woning vaker aan dat de continuïteit van de zorg goed is.

Organisatie van zorg

Wat draagt volgens zorgmedewerkers bij aan goede continuïteit van zorg?

- Gedeelde teamvisie op wat goede zorg is
- Positief leerklimaat, zoals het mogen leren van fouten

Wat draagt volgens zorgmedewerkers bij aan een positieve werkervaring?

- Motiverende en inspirerende leidinggevendenden
- Ruimte voor persoonlijke ontwikkeling, opleiding en het kunnen leren van fouten

Wat leidt tot meer tevredenheid van zorgmedewerkers over hun werk?

- Lage caseload
- Positief leerklimaat
- Gedeelde teamvisie op goede zorg

Intramuraal dragen de mogelijkheid om te kunnen leren van fouten en opleidingsmogelijkheden meer bij aan arbeidstevredenheid van medewerkers, dan extramuraal.

Rol van activiteiten

Welke rol spelen betekenisvolle activiteiten voor mensen met dementie in verschillende woonvormen?

Wanneer iemand met dementie meer betekenisvolle activiteiten kan doen, vinden mantelzorgers hun naaste **minder eenzaam** en vinden zij de **kwaliteit van leven beter**, dan wanneer iemand minder vaak activiteiten kan doen die betekenisvol zijn.

Wanneer zorgmedewerkers en vrijwilligers die intramuraal werken het activiteitenaanbod passend vinden voor mensen met dementie, ervaren zij over het algemeen **minder werkbelasting** en zijn vrijwilligers **meer tevreden** met hun vrijwilligerswerk.

Welzijn mantelzorgers

Welke kenmerken van zorg en ondersteuning dragen bij aan het welzijn van mantelzorgers?

Mantelzorgers voelen zich minder eenzaam als zij een goed zorgnetwerk om zich heen hebben: wanneer zij merken dat de zorg voor hun naaste goed **gecoördineerd en afgestemd** is met iedereen (**continuïteit van zorg**) en zij **hulp** van familie en vrienden ontvangen.

Mantelzorgers voelen zich minder belast door de zorg, wanneer ze **tevreden** zijn over de **informatie** die zij ontvangen over (toekomstige) zorg en ondersteuning van hun naaste.

Mantelzorgers zijn positiever over een zorgorganisatie, wanneer ze tevreden zijn over **informatie** die ze krijgen, goede continuïteit van zorg ervaren en er **activiteiten zijn om te wennen** aan de overgang van thuis naar wonen in een verpleeghuis.

